

Constantinopolitanum, vel ejus nuncii, vacante sede, pro electionis negotio fecerint, de bonis Patriarchatus fiant totaliter, vel a reddantur: dummodo ipsi bona decedentis Patriarchæ non occupent, vel usurpent.

[*1* *Litis vel contentions decisa materia, futuris litigiis occasio amputetur.*]

CAP. XLVI.

Electio post collationem ex intervallo celebrata, non valet. h. d. secundum opinionem magis communem.

Idem Honorius III. *electo Lugdunensi. (imo Ludensi c. an. 1222. Roma in Daniam.)*

Cum post petitam instanter, & demum obtentam quondam Lugdunensis Archiepiscopi cessionem vota Canonico-rum Lugdunensium in te tunc ipsorum Præpositum concorditer convenissent: quia tandem examinato (sicut decuit) processu electionis tuæ, invenimus eam post publicationem consensuum, & collationis tractatum, aliquandiu fuisse protraham, assensumque tuum priusquam electus fueris, requisitum, electionem eandem b (ex ipsius duntaxat inordinato processu) c iustitia cassavimus exigente.

CAP. XLVII.

Monachus unius monasterii alterius factus Abbas, in electione Abbatis prioris monasterii vocem non habet, etiamsi tale jus ab Abbate, & Monachis prioris monasterii sibi fuit reservatum.

Idem Eboracens. Priori, & magistro Guidoni de Canopo. d (an. 1222. Roma in Galliam.)

Constitutis in præsentia nostra procuratoribus sancti Taurini (e Eboracens.) & sancti Leofredi de cruce, Abbatum: [*& infra. 1*] Cum autem procuratores ipsorum Abbatis jussi essent exprimere, quo jure ipsi Abbates deberent electioni Abbatis Fiscan. f monasterii interesse: responderunt, quod olim cum assumerentur in suorum monasteriorum Abbates, fuit specialiter indultum eis ab Abbate, & Conventu monasterii Fiscanen. ut haberent vocem in Capitulo eorundem. Nos autem rationem hujusmodi frivolam reputantes, super hoc perpetuum silentium imponimus g Abbatibus supradictis.

[*1* *Et monasterii Fiscanen. Dil. fr. n. B. tt. SS. Jo. & Pauli Presbyterum Cardinalem dedimus auditorem, coram quo proposuerunt procuratores prædictorum Abbatum, quod vacante præfato monasterio, quod immediate ad Romanam Ecclesiam pertinet, Monachi ejusdem loci contempnis præfatis Abbatibus, qui commode poterant, & debebant de jure vocari, ad electionem Abbatis tenere procedentes, Ebdardum quondam Abbatem S. Vindoci ad ejusdem regimen minus idoneum eligere presumpserunt, quare petebant electionem ejusmodi penitus irritari.]*

CAP. XLVIII.

Electio debet fieri verbo, & de illo, in quem consenserit major pars Capituli, & non respectu aliarum partium.

Idem Rothomagensi Capitulo (an. 1222. Roma in Galliam.)

Ecclēsia vestra destituta pastore, & votis vestris, cum de futura Prælati haberetis successione tractatum, in diversa b divisis, quidam in Thomam, quidam in Cancellarium, & quidam singulares in singulares personas ejusdem Ecclesiæ consensistis.

Verum cum super his in nostra, & nostrorum fratrum præsentia multa fuissent hinc inde proposita, invenimus quod illi, qui sua in Thomam desideria dirigebant, licet majorem partem facerent, partium comparatione minorum i, non tamen ad majorem partem Capituli pervenerunt. Consideravi-

a Et. b al. tuam. c vide auth. de hered. & fal. §. inordinatum. coll. 1. & 7. q. 1. nihil. d Ebroicensi Priori, & magistro G. de Canabull. al. Priori S. Barbara. e Lexoviensis diocesis. f Ebroicensi. g al. Fuscanensis. h ut si v. gr. cum XII. Canonici essent, quinque nominaverunt Thomam, quatuor cancellarium, & tres alii alios tres. i gl. in l. nulli. §. l. plane. D. quod cuiusque un. facit. l. quod major. D. ad municip.

mus nihilominus, quod post publicationem consensuum, & collationis tractatum, ad electionem nullus habitus est processus, quamvis de portationis solennitas etiam post appellationem legitimam fuerit subsecuta, quam pro electione nec deceret, nec etiam expediret haberi. Unde quod factum est de T. prædicto, cassavimus, petitione consentientium in Cancellarium non admittit.

CAP. XLIX.

Non professus in Abbatem eligi non potest.

Gregorius IX. (an. 1227. Roma.)

Cum in magistrum assumi non debeat, qui formam discipuli non assumpsit, nec sit præficiendus, qui subesse non novit: nos intellecto per te, quod in quibusdam regularibus domibus, jure tibi diocæsano subiectis, sunt quidam in Abbates, non professi ordinem regularem, assumpti: Mandamus, quatenus cum Abbates tales esse non debeant, qui per professionem Monachi, & a regulares Canonici non fuerint, ad amotionem eorum, quos tales inveneris (sublato appellationis impedimento) procedas.

CAP. L.

Electio facta a non majori parte Capituli, & omissa collatione, non valet.

Idem Cumanen. Capit. (an. 1228. Roma in Campaniam.)

Cumana Ecclesia pastoris solatio destituta, & congregatis die ad celebrandam electionem præfixa, qui præsentis erant de Cumanis Canonici, ac tribus Abbatibus, qui vocem in electione habere noscuntur, Capellani, & Clerici civitatis electioni se debere interesse dicentes, sub hujusmodi protestatione admissi fuerunt, quod vox eorum, qui non deberent interesse de jure, vel consuetudine, non valeret. Tandem præmissis juxta formam Concilii b generalis scrutinio, VII. de Canonici, unus Abbatum, XI. Capellani, & novem Clerici in ejusdem Ecclesiæ Archipresbyterum convenerunt: novem Canonici, uno de Abbatibus, uno Capellano, & XI. Clericis in ipsius Ecclesiæ Archidiaconum dirigentibus vota sua: [*& infra.]* Cum decem, & octo fuerint Canonici, tres Abbates, XX. Clerici, & XIV. Capellani, neutram electionem comperimus ad majorem partem totius Capituli pervenisse: nec præbatur fuerat, quod Clerici admitti debuerint, nec quod Capellani admissi fuerint de consuetudine, vel de jure: nam etsi Capellani duabus c electionibus Episcoporum interfuerint, & scrutatores dederint voluntatum, non tamen inquisita vota sua fuisse, vel eos aliquos elegisse probatur: sed & d si inquisita fuissent vota, vel ipsi aliquos elegissent, per hoc tamen non constitit id eis de jure competere, vel ex consuetudine jam præscripta. Unde nos electiones ipsas præsumptas etiam contra formam Concilii generalis, cum collatio in communi omissa fuerit, quæ post publicationem scrutinii fieri debuisset, de fratrum nostrorum consilio sententialiter duximus irritandas, electores hac vice eligendi potestate privantes.

CAP. LI.

Per compositionem factam cum Prælato, & Capitulo, non potest jus eligendi competere Laico, etiam patrono in Ecclesiis collegiatis.

Idem Abbati Cluniacen. (an. 1228. Roma in Galliam.)

Sacro sancta Romana e Ecclesia: [*& infra.]* Sane f proposuisti in nostra præsentia, quod super ordinatione Prioris monasterii sancti Pancratii ad Cluniacem. Ecclesiam petitionis cum Comite de Varenna g patrono ipsius, quidam præ-

a Vel. b Lateranensis sub Innocent. III. c. 24. c in multis impressis deest vox, duabus, quam habent manuscr. & agnoscit glossa hic. d al. sed & si inquisita fuissent eorum vota. e v. g. Romana, deest in pluribus manuscr. f in pluribus manuscr. in nostra sane proposuisti præsentia. g al. Valernia. al. Varenna.

prædecessor tuus de consensu Capituli sui compositionem quandam inivit juri contrariam a, & Ecclesiæ ipsi damnosam; videlicet ut in optione sit ipsius Comitum, assumere, ad Prioratum dicti monasterii (Cluniacen. & de Charitate Prioribus duntaxat exceptis) unum de duobus melioribus totius Cluniacen. ordinis, quos Abbas duxerit nominandos: (*& infra.)* Attendentes itaque, quod jus eligendi in collegiata Ecclesia non cadit in Laicum, & ideo id esset perniciosum exemplo, & redundaret b in dispendium Ecclesiasticae libertatis: volumus ut dictum Prioratum libere possis (non obstante compositione ipsa) sicut alios Prioratus tibi subditos ordinare, denunciando c ordinationem factam patrono, ut suum, si voluerit, honestum d impertiat assensum.

CAP. LII.

Si per Papam mandatur habentibus eligere, quod eligant cum consilio aliquorum, alioquin consilium provideant: eligentis debent consilium requirere in tractatu electionis, & congruo tempore expectare responsum: alias electio non tenet.

Idem Gregor. IX. Decano, & Cap. S. Joannis, & Sancti Stephani Bisuntinen. (an. 1228. Roma in Burgundiam.)

Cum in veteri lege: (*& infra.)* Porro jam dudum vobis dedimus in mandatis, ut infra quadraginta dies post e susceptionem literarum nostrarum cum consilio sancti Benigni, & Morismundi Abbatum, (*Lingon. diocæs.*) & fratris G. de Ordine Prædicatorum, eligeretis personam idoneam canonicam in pastorem: alioquin dicti consilarii vobis de Archiepiscopo providerent. Verum die ad eligendum præfixa, sex ex vobis potestatem eligendi dedistis, usque ad consumptionem cujusdam candelæ, quæ ibidem accensa extitit, duraturam. Tandem cum electores hujusmodi convenissent in prædictum Abbatem sancti Benigni, & super hoc sociorum ejus consilium requisissent: proponente uno ex illis, quod deliberato consilio responderent, & differentibus eis festinanter dare responsum, prælati electores (cum candelæ ipsa deficeret) non expectato ipsorum consilio, dictum Abbatem in Bisuntinen. Archiepiscopum elegerunt: (*& infra.)* Relato ergo ad Apostolicam sedem negotio, Archiepiscopo Viennen. & Abbati de Firmitate finjunximus, ut si constaret ab eisdem electoribus de electione tractatum fuisse habitum, & in tractatu electionis g prædictorum consilium requisitum, electionem ipsius Abbatis (si persona esset idonea) confirmarent. Quod si in tractatu electionis non fuisset illorum consilium requisitum, licet postea requisitum fuerit, non competenti tempore, nec etiam expectatum responsum ipsorum, aut non esset idoneus idem Abbas, quod de ipso factum erat, tanquam invalidum irritarent: (*& infra.)* Cum autem compertum non fuerit competenti tempore requisitum consilium de persona b prædicti Abbatis, & quando extitit requisitum, non fuit expectatum responsum, nisi modico tempore, nec debeat aliis imputari, quod in tantum illi sibi tempus arctarant i: electionem Abbatis ipsius, non personæ, sed electionis vitio, duximus irritandam.

CAP. LIII.

Si major pars Capituli scienter eligit indignum, valet electio de digno a minori parte, etiam ex eodem scrutinio facta: hoc dicit, secundum veriore intellectionem, & intrinsecum.

Idem Episcopo Sylvanecten. (an. 1228. Roma in Galliam.)

Congregato Nivernen. Capitulo ad electionem futuri pastoris, XIII. in Decanum, & XVIII. (computato procuratore cujusdam absentis) in Cantorem ipsius Eccle-

a Vide l. non dubium. cum nor. C. de leg. & 25. quæst. 2. imperiali. b redundare. c al. ita: denuncianda ordinatione facta patrono. d al. honeste. e receptionem. f Firmitate, super Groram, Ord. Cister. diocæs. Cabilon. g al. electionem. h persona idonea. i vide l. 2. §. sed si qui ff. si quis caus.

siæ conveniunt, qui cum plures in eum, & pauciores in alium sua desideria direxissent, a parte sua electus extitit in pastorem Ecclesiæ Nivernen. Postmodum credente parte Decani, quod alii plurimum deliquissent eligendo personam scientiæ literalis expertem, propter quod illis secundum statuta Lateranen. a Concilii ipso jure eligendi potestate privatis, potestas eligendi ad eos extitit devoluta: Decanum ipsum, qui in eum sua vota direxerat, in suum Episcopum elegerunt, ad sedem Apost. appellantes: (*& infra.)* Reliquis perentibus, ut irritate Decani electionem attentatam a paucioribus, & post aliam non cassatam, ac confirmare reliquam veluti canonicè celebratam a pluribus de persona idonea, dignemur. Nos igitur mandamus, quatenus si dictus Cantor defectum in literatura non patitur, & alias est idoneus ad regimen pastorale, ipsius electionem procuret auctoritate nostra (infirmata reliqua) confirmare. Alioquin (ipsius Cantoris electione irrita nunciata) prænominatum Decanum (si nihil ei de canonicis obstitit statutis b) eadem auctoritate prædicas Ecclesiæ memoratæ.

CAP. LIV.

Habens plures dignitates, vel plura beneficia curata, sine dispensatione Papæ, ineligibleis est. h. d. quoad titulum.

Idem Sylvanecten. Episcopo, & Joann. de monte Mirabili Archidiacon. & Succentori Parisiensis. c

Dudum Ecclesia Rothomagen. pastoris solatio destituta, contra electionem, quæ in eadem Ecclesia fuerat celebrata, Archidiacon. & quidam alii ejusdem Ecclesiæ Canonici ad sedem Apost. accesserunt. Dicto vero Archidiacon. pro se a parte sua, & G. Archid. procuratore illorum, qui electionem celebraverant, in nostra præsentia constitutus, inter alia, quæ contra electionem objecta fuerant, Archidiacon. proposuit memoratus, quod idem electus post generale d Concilium Archidiaconatum Ambianen. adeptus, ipsum cum pluribus parochialibus Ecclesiis, quas ante idem Concilium obtinuerat, retinere præsumpsit, eo que dimisso e retinuit Ecclesias memoratas. §. 1. Unde cum in eodem Concilio sit statutum, ut quicumque receperit aliquod beneficium curam animarum habens annexam, si prius tale beneficium obtinebat, eo sit ipso jure privatus: & si forte illud retinere contenderit, etiam alio spolietur: prædictus electus contra hujusmodi veniens statuta, transgressionis notam, necnon cupiditatis vitium (quod in aliis reprobare debuerat) ex pluralitate beneficiorum incurrit. Et retinendo beneficia, quæ non spectabant ad ipsum, (cum post receptionem alterius priora beneficia vacaverint ipso jure) rem contrectavit per consequens alienam, & sic furtum commisit quodammodo, vel rapinam. In suæ quoque salutis, & multarum animarum dispendium, prædictas parociales Ecclesias retinebat f, cum earum cura, qua jam privatus fuerat ipso jure, ad eum nullatenus pertineret: & sic per ipsum eadem animæ damnabiliter sunt deceptæ, §. 2. Verum procurator eorum, qui elegerant ipsum, etsi pluralitatem beneficiorum hujusmodi coram nobis profiteretur g in jure, per concessionem tamen Rothomagen. Archiepiscopi nobis exhibitam, eundem electum nisi h est multipliciter excusare. Nos igitur dictam excusationem, utpote frivolam, nullatenus admittentes i, vobis dedimus in mandatis, ut si constaret, quod idem post receptum Archidiaconat. prædictum curam animarum habentem, præfatas parociales Ecclesias electionis tempore retineret, nec ostenderet secum per sedem

E 2

Apo-

a Later. Conc. sub Innoc. III. c. 26. b institutis. c Parisiensis. d sub Innoc. III. c. 26. cavetur, ne ullus habeat duo beneficia cum cura annexa. e al. omisso. f al. detinebat. g contretur. h al. visus. i vid. l. liberto. §. ff. de negot. gest.

Apostolicam super hoc dispensatam, electionem illius auctoritate Apostolica cassaretis: [& infra.] Partibus ergo propter hoc in vestra presentia constitutis, praesito quoque a iuramento de veritate dicenda, & factis positionibus, & responsionibus hinc inde, tandem eodem Decano, praetextu quorundam gravaminum, ad nostram audientiam appellante, vos electionem huiusmodi irritantes, eidem Ecclesiae de Cenoman. Episcopo providistis: [& infra.] §. 3. Licet autem positiones, b & responsiones super pluribus articulis factae fuerint coram vobis, quia tamen contestationem litis non invenimus esse factam (cum non per positiones, & responsiones ad eas factas c, sed per petitionem in iure propositam, & responsum factam, contestatio litis fiat d) eundem processum de fratrum nostrorum consilio irritum duximus nunciandum. §. 4. Tandem Archidiaconus electionem ex praemissa causa petiit irritari, electo respondente praedicto, quod non erat eius electio irritanda: Lite vero coram nobis legitime contestata, praesitoque de veritate dicenda a partibus iuramento, idem electus, etsi confiteretur se dicta beneficia electionis tempore tenuisse, tamen excusare se super hoc nihilominus e nitebatur, quia videlicet dictum Archidiaconatum non credebatur curam animarum habere. Sed cum in iure confessus fuerit, quod Archidiaconus Ambian. de consuetudine suspendit, excommunicat, & absolvit Presbyteros, & Priores, & Parociales Ecclesias interdicit, necnon Archidiaconus f visitat, & inquit, quae viderit inquirenda, & procuraciones ratione visitationis recipit, evidenter apparet, quod curam habeat animarum annexam: quam si etiam non haberet, negare non potest, quin personatus existat, cum idem de Personatibus, quod & de beneficiis curam animarum habentibus, iudicium sit habendum. §. 5. Insuper indulgentiam, quam super hoc asserit se habere, invalidam reputavimus, cum in ea falsitatem suggererit, & suppresserit veritatem: qua tacita, vel expressa ipsam nullatenus habuisset. Suggestit enim, quod praedictas parociales Ecclesias, antequam fuisset in Archidiaconum assumptus, canonicè fuerat affectus, cum nullus potuerit plures parociales Ecclesias obtinere, nisi una penderet ex altera, vel unam intitulatam, & alteram g commendatam haberet, unde cum idem utramque illarum intitulatam haberet, ipsas nequivit canonicè habuisse. Item suggerens, quod redditus personatus sui erant tenues, & exiles, suppressit, quod alios redditus in pluribus Ecclesiis noscitur obtinere. Suppressit etiam, quod plures parociales Ecclesias cum pluribus aliis beneficiis in diversis Ecclesiis obtineret: cum intentionis nostrae non fuerit secum in tot beneficiis (praesertim habentibus curam animarum) dispensare, nec intentionis nostrae fuerit aliquid ei de novo concedere, sed ut per indulgentiam posset habita licite retinere: [& infra.] §. 6. Tandem cum non restaret, nisi proferenda sententia, idem tam juri (si quod ei competere videbatur) quam liti cessit h spontanea voluntate, cujus cessionem duximus admittendam.

CAP. LV.

Irrita est electio, quam collatio non praecessit, vel quae facta non est a maiore parte Capituli, vel quae non fuit communis.

Idem Gregor. IX. (an. 1228. forte in Galliam.)

IN Genesi legitur: [& infra.] Cum in Concilio i caveatur, ut is collatione habita eligatur, in quem omnes

a al. praesititque. al. & praesitito. b vide l. heres, & sequ. ff. de pet. her. & l. Gallus. §. & quid si tantum ff. de lib. & postum. c al. habitas. dictio, factas, deest in manuscripto. d vide l. defensor. §. qui interrogatus. ff. de int. ad. & l. 1. C. de divers. rescript. e al. videbatur. f vide Concil. Trident. sess. 24. de reform. cap. 3. g aliam. h vide l. postquam liti. C. de pact. & Bart. in l. qui Romae. §. duo fratres. ff. de verborum obligat. i Lateranensi sub Innocent. III. cap. 24.

vel major, & sanior pars Capituli consentit: & in Guil. major pars totius Capituli non consenserit, quamquam maiorem partem habuit partium comparatione minorum: nec plene numeri ad numerum, quia utrum G. & H. de quibus adversarii referunt quaestionem, in electione vocem habuerint, tractatum non extitit, nec discussum: nec zeli ad zelum, nec meriti ad meritum collatio facta fuerit: nec etiam electio communiter celebrata, quoniam licet in eundem Guil. singulariter singuli consensissent, non tamen debuit subsequi singularis electio, sed communis: ne vel idem repeti videretur, vel ex hoc sequeretur absurditas, ut tot essent electiones, quot essent numero eligentes. Nec ex singularibus, vel particularibus consensibus appareret universalis electio, vel communis, licet quilibet singularis veritatem exprimat suae partis: quemadmodum ex singularibus propositionibus (licet veris) universalis propositio non apparet, nisi per signum universale forsitan exprimat. Nec praemissi duo Canonici poterant sic excludi, cum primus existeret in Canonicatus possessione, vel quasi b, habendo stallum in choro, locum in Capitulo, legendo, & cantando ut Canonicus, & ad tractatus, ac electiones dignitatum, & personatum, quae occurrerunt pro tempore faciendae, tanquam Canonicus sit vocatus: quamquam hac vice fuerit cum protestatione admissus: secundus vero esset in tali loco, de quo fuerat ad electionem vocandus: cum de toto regno Franciae vocentur absentes de consuetudine Ecclesiae Gallicanae: nos his plenius intellectis, de consilio fratrum nostrorum praemissam electionem, utpote contra formam Concilii attentatam, decernimus irritam, & inanem.

CAP. LVI.

Non valet electio Pontificis per Laicos, & Canonicos facta, etiamsi hoc habeat consuetudo. h. d. & quotidie solet allegari.

Idem Capit. Massano. (an. 1226. Roma in Hetruriam.)

MAssana c Ecclesia pastore d vacante: [& infra.] Edicto perpetuo prohibemus, ne per Laicos cum Canonicis Pontificis electio praesumatur. Quae e si forte praesumpta fuerit, nullam obtineat firmitatem: non obstante contraria consuetudine, quae dici debet potius corruptela. f

CAP. LVII.

Non sufficit ad confirmationem electionis, quod sit facta a maiori parte Capituli, nisi etiam illa pars sit sanior.

Idem Capit. Cathalan. (an. 1229. Roma in Galliam.)

ECclesia vestra destituta pastore, convenientes in unum (absente Guil. qui tunc noluit interesse) ad celebrandam electionem terminum statuistis. Veniente vero termino, & dicto Guil. (cum absens existeret) non vocato, praemisso juxta formam Concilii g generalis scrutinio, 14. magistrum G. Presbyterum Cardinalem, concanonicum h vestrum: & 17. R. Remen. Canonicum elegerunt, praesato G. postmodum electioni eiusdem R. suum praesente consensum. Tandem procuratoribus utriusque partis in nostra praesentia constitutis, allegabatur pro electione dicti R. quod cum in 4. excederet aliam, computato Guil. praedicto, maiorem Capituli partem habebat, & per hoc debebat pars sua sanior reputari, cum ubi major numerus est, zelus melior praesumatur i.

Pars

a Vide l. qui habebat. ff. de legatis 3. & l. si pluribus, & ibi Bartol. ff. de legatis 2. b vide l. certum. Cod. de rei vindic. c alias. Messana. d vide Concil. Bracar. c. 1. & Burch. lib. 1. Decret. cap. 10. e Quod si. f vide l. omnes iudices. cum not. Cod. de dec. lib. 10. in gloss. 1. & in Authent. ut nulli iudic. §. 1. in glossa magna, collat. 9. g Concil. Lateran. sub. Innoc. III. cap. 24. h in antiquis, Canonicum invenio. i vide l. ita stipulatus. §. credendum est, ff. de verborum obligat.

Pars vero altera electionem eandem multipliciter impugnabat, proponens praenominatum R. in aetate pari defectum, nec esse sufficientis scientiae ad Ecclesiam supradictam, cum aetatis maturae, & eminentis scientiae praesatus Cardinalis existeret: & cum electores Cardinalis alios meritis, & auctoritate praecellerent, habito praesertim respectu ad personam electam, meliorem zelum eos habuisse constabat. Dicebatur praeterea, quod consensus dicti Guil. (quem pars eiusdem R. confitebatur fuisse contemptum, asserente parte reliqua Capitulum potius contemptum ab ipso fuisse) cum non fuerit consensus praestitus in scrutinio, sed post electionem accesserit, adicere nil valebat: [& infra.] Denique statutum generalis Concilii, quod electionem decernit invalidam, cum contra eiusdem Concilii formam in electione peccatur, non debet ad contemptum, & alia, quae non sunt de forma, referri. Unde quod ibi dicitur, quod aliter electio celebrata non valeat, ea respicit tantum, quae attentantur contra formam Concilii memorati: non autem alia, quae ponuntur ibidem, sicut est istud, quod praesentibus omnibus, qui debent, volunt, & possunt commode interesse, haberi debeat in electione processus, ne caetera, quae super hoc alibi statuta noscuntur, uno verbo videantur everti. Neque enim a credendum est, Romanum Pontificem (qui iura tuetur) quod alias excogitatum est multis vigiliis, & inventum b, uno verbo subvertere voluisse. Nos ergo quae hinc inde fuere proposita, plenius intellectis (cum ex Lateranensi Concilio in ordinationibus Ecclesiarum major, & sanior pars Capituli exigatur, & statutum generalis Concilii contineat inter caetera, ut is eligatur, in quem omnes, vel major, & sanior pars consentit) electionem dicti R. non personae, sed potius electionis vitio (cum major, & sanior pars non consenserit in eundem) de fratrum nostrorum consilio duximus sententialiter irritandam.

CAP. LVIII.

Publicato scrutinio, non possunt electores variare, sed compelli debent ad collationem, & electionem.

Idem Greg. IX. (an. 1229. Roma.)

Publicato scrutinio variare nequeunt electores, cum sit facienda collatio, & electio celebranda. Ad quod per superiorem, si oportuerit, compellantur.

CAP. LIX.

Cassata electione propter simoniam etiam sine culpa electi, non dispensat Episcopus ea vice cum cassato: secus si electus libere resignavit. h. d. secundum intellectum glossae 2. in fin.

Idem.

SI alicujus electionem propter simoniam, eo ignorante, ac ratum non habente commissam, contigerit reprobari, cum eo super praetatione c, ad quam taliter fuerat electus, illa vice non potest Episcopus dispensare. Quamvis circa eum, qui ignoranter recipit simplex beneficium per simoniacam pravitatem, post liberam resignationem Episcopi dispensatio toleretur. d

CAP. LX.

Electoibus impeditis currit tempus, si possunt impedimentum tollere.

Idem.

His, quibus interdicitur, ut absque superioris licentia eligere non praesumant, tempus statutum a canone currit, ex quo in mora fuerint licentiam huiusmodi postulandi. e

a al. Nec enim. b Vide §. quorum Institut. in proem. & in auth. ut iud. sine quo suff. c alias, postulatione. d Vide l. nihil. §. sicut filius. ff. de inoffic. testam. e Vide l. eum qui ita. §. fin. cum gloss. magna, & ibi Bart. D. de verborum obligation.

TITULUS VII.
DE TRANSLATIONE EPISCOPI. a
CAP. I.

Patriarcha, qui confirmatum in Archiepiscopum transferat ad sedem Episcopalem, ab Episcoporum confirmatione suspenditur. Joan. Andr.

Innocentius III. Antiocheno Patriarchae.

(an. 1198. Roma in Syriam.)

CUM ex illo b generali privilegio, quod Beato Petro, & per eum Ecclesiae Romanae Dominus noster indulget, canonica postmodum manaverint instituta, continentia majores Ecclesiae causas ad Apost. sedem c perferendas, ac per hoc translationes Episcoporum, & sedium mutationes ad summum Apostolicam sedis Antistitem de iure pertineant, nec super his quicquam praeter ejus assensum debeat immutari d: Miramur, quod L. Apamen. e electum in Tripolitana Ecclesia transfulisti, & novo quodam mutationis genere parvificasti majorem, & magnum quodammodo minorasti, episcopare Archiepiscopum, imo potius dearchiepiscopare praesumens. Licet enim dictus L. nondum fuisset in Archiepiscopum consecratus, confirmationis tamen munus receperat, & Archiepiscopalia (quantum ei licuit) ministrarat, sicut nobis ipsius relatione innotuit, qui se Valiens. Episcopum f asseruit confirmasse. Ne igitur perpetrandi similia caeteris audacia tribuatur, te ab Episcoporum confirmatione duximus suspendendum. g

CAP. II.

Electos in Episcopos, & confirmatos transferre potest solus Papa.

Idem Decano, & Capitulo Andegavensi. (an. 1198.)

Roma in Galliam.

Inter corporalia b, & spiritualia eam cognovimus i differentiam, quod corporalia facilius destruantur, quam construantur: spiritualia vero facilius construantur, quam destruantur. Unde juxta canonicas sanctiones Episcopus solus honorem dare potest, solus auferre non potest. Episcopi quoque a Metropolitanis suis munus consecrationis accipiunt, qui tamen non possunt, nisi per Rom. Pontificem condemnari. Cum ergo fortius sit spirituale vinculum, quam carnale, dubitari non debet, quin omnipotens Deus spirituale conjugium, quod est inter Episcopum, & Ecclesiam, suo tantum iudicio reservaverit dissolvendum, qui dissolutionem & etiam carnalis conjugii, quod est inter virum, & foeminam, suo tantum iudicio reservavit, praecipiens, ut quos Deus conjunxit, homo non separet. Non enim humana, sed potius divina potestate conjugium spirituale dissolvitur, cum per translationem, depositionem, aut cessionem auctoritate Romani Pontificis (quem constat esse Vicarium Jesu Christi) Episcopus ab Ecclesia removeretur: & ideo tria haec, quae praemissimus, non tam constitutione canonica, quam institutione divina, soli sunt Romano Pontifici reservata l. Sicut autem Episcopus consecratus sine licentia Rom. Pontificis suam non debet Ecclesiam derelinquere, sic & electus confirmatus: cum non debeat in dubium revocari, quin post electionem, & confirmationem canonicam inter personas eligentium, & electi, conjugium sit spirituale contractum, cui profecto Episcopalis

a In quibusdam antiquis additur, vel electi. b Cap. 1. eod. tit. in 3. compil. c Ansel. Papa ep. 1. Melchior Canus lib. 1. de loc. Theolog. d al. attentare. e Paphensem, al. Appanensem. f al. Silvaliensis. al. Valiens. g Vide l. 1. C. ad leg. Jul. rep. & Institut. de except. §. hodie. h Cap. 2. eod. tit. in 3. compil. Vid. Innoc. III. Epist. L. 1. p. 154. i in vulgatis, esse, legitur: sed abest a manuscripto. k Vide Dom. Sorum in 4. Sententiar. dist. 27. quaest. 1. art. 2. Matth. cap. 19. l Vide cap. quamvis de elect. lib. 6. & cap. ut debitus. ad fin. infra de appell.